

Ukrajinské stavebnictví: strmý pád do hloubek krize

Author: SF / pb | Published: 05.05.2009

Už zmíněná Kvalitativní studie ukrajinského stavebnictví 2009 odráží aktuální názory firem, podnikajících ve stavebnictví, respektive jejich vedení na současnost a budoucnost jejich oboru. Interview byla realizována v první polovině března 2009, kdy byla finanční krize již v plném proudu. Výsledky výzkumu jasně ukazují, jak je tento sektor ukrajinské ekonomiky probíhající krizí hluboce zasažen.

Chmurné vize

Takřka tři čtvrtiny (73 %) dotázaných firem očekává letos pokles celého oboru. V tomto ohledu došlo k rapidní změně očekávání - ještě v březnu roku 2008 všechny stavební firmy očekávaly růst. Dnes jsou krátkodobé prognózy podstatně pesimističtější, nicméně už pro období 2010 - 2011 očekává ukrajinský stavařský management návrat k pozvolnému růstu (v průměru 3 % ročně). Současně však respondenti uvádějí, že vzhledem k probíhající krizi jsou jejich možnosti správného odhadu dalšího vývoje velice omezeny.

Nijak radostně nevidí ukrajinští stavaři ani svou subjektivní situaci. Všechny firmy jsou přesvědčeny, že jsou ve svém rozvoji limitovány (v roce 2007 takové bariéry růstu předpokládalo jen 64 % firem). Přitom nejčastěji zmíněnou překážkou jsou nedostatečné finanční zdroje (68 %, nárůst z 22 % v roce 2007), silná konkurence (68 %) a vysoké náklady na materiál (66 %). Rovněž došlo k velice výraznému růstu u faktoru nedostatečná poptávka, z 0 % v roce 2007 na 51 % v roce 2009 - právě tyto údaje a jejich posuny nejlépe odrážejí radikálně změněné poměry na stavebním trhu Ukrajiny. Nedostatečná poptávka společně s konkurencí způsobily výrazný propad ve využití kapacit stavebních firem - v průměru došlo u tohoto ukazatele k poklesu z 81 % v 2008 na 56 % v 2009. S tím souvisí i vývoj v oblasti pracovních sil - s tím, jak poklesl objem realizovaných zakázek, se současně zvýšilo množství dostupných lidských zdrojů, což vedlo k poklesu zaměstnávání zahraničních pracovníků z 16 % v 2008 na 7 % v 2009. Za zmínku stojí skutečnost, že ještě v roce 2007 považovala značná část ukrajinských stavařů za hlavní limit rozvoje oboru nedostatek kvalifikovaných pracovních sil.

Ignorování rizik

Pro získávání informací o nových zakázkách využívají společnosti nejvíce dlouhodobé kontakty (91 %) a v menší míře internet a média. Web je nicméně součástí života všech stavebních firem na Ukrajině, slouží především jako zdroj informací (89 %), k firemní prezentaci (50 %), přičemž dlouhodobě roste počet firem, které internet využívají k nákupu (61 % dotázaných).

Nejčastěji užívaným zdrojem nových zakázek jsou pro stavební firmy dlouhodobé rámcové smlouvy a osobní kontakty. Přímá poptávka od zákazníků, která byla ještě v roce 2007 nejčastějším zdrojem zakázek, viditelně poklesla (jako důsledek všeobecně klesající poptávky). Změnil se i přístup managementu ke kvalitě přijímaných zakázek - frekvence porušování systému řízení rizik kvůli získání zakázky se zvýšila.

V otázce úplatků jsou společnosti velice opatrné a stále většina (62 %) z nich na otázku, zdali takový „nástroj“ užívají, či na něj v praxi narazily, uvádí jako odpověď oblíbený slogan „No comment“. Tato odpověď je ovšem ilustrativní, vzhledem k tomu, že dané společnosti nechtěly označit odpověď „Ne“. Tuto variantu v anketě uvedlo pouze 19 % společností.

S tím souvisí i přetrvávající hodnocení transparentnosti stavebních tendrů. Tady je na tom Ukrajina, přinejmenším podle mínění tamějších stavařů, ještě hůře než třeba Moskva - ta z deseti možných bodů (maximální průhlednost) získala 3,9 bodu, Ukrajina jen 3,2 bodu. Přitom čtvrtina účastníků ankety uvádí, že tendry na Ukrajině jsou naprosto netransparentní.

Kompletní studie ukrajinského stavebnictví je k dispozici zdarma na internetových stránkách www.CEEConstruction.Eu, kde je také možné získat více informací a blíže se seznámit s metodologií a cíli projektu.

05.05.2009 09:11, SF / pb